

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Pojetí slabší strany v kontextu obchodněprávních vztahů B2B

Pojetí slabší strany dosáhlo jisté úrovně transformace v souvislosti s rekonstrukcí soukromého práva, resp. zákonem č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „ObčZ“). In concreto mluvíme zejména o ustanovení § 433 ObčZ, které upravuje obecnou ochranu slabší strany společně s vyvratitelnou právní domněnkou v odst. 2, jež stanoví, že „slabší stranou je vždy osoba, která vůči podnikateli v hospodářském styku vystupuje mimo souvislost s vlastním podnikáním.“ Zákon však ve své obecnosti opomíjí dostatečně výslovně transponovat pojetí slabší strany na právní vztah B2B.[1]

Důvodová zpráva k ObčZ zdůrazňuje generální pojetí výše uvedeného ustanovení, byť vyvratitelná právní domněnka v odstavci druhém akcentuje zejména právní ochranu spotřebitele.[2] Tato dále navazuje na část čtvrtou ObčZ, zejména tedy ustanovení § 1810 a násl. Pojetí slabší strany je nicméně nutné vykládat v širším slova smyslu, tedy nelze mluvit pouze o osobě spotřebitele. Teleologickým výkladem lze dovodit, že rozsah ochrany slabší strany lze v návaznosti na ust. § 433 odst. 2 ObčZ taktéž vztáhnout na podnikatelskou právnickou osobu, „*kteřá ve vztahu k jinému podnikateli vystupuje mimo souvislost s vlastním podnikáním.*“[3] Podmínky této vyvratitelné právní domněnky však lze a contrario vyvrátit, a to právě na podkladu závislejícím v individuálním posouzení právního vztahu mezi podnikateli, resp. podnikajícími právnickými osobami, a jejich téměř totožném postavení jako stran takového hospodářského styku. Lasák uvádí například „*souměřitelné finanční síly, neexistující informační asymetrie, ... apod.*“[4] kdy dovodíme tzv. "rovnost zbraní", a takové podnikatele tudíž nelze považovat za sobě nerovné ve smyslu pojetí slabší strany.

V této návaznosti lze uvést příklad dvou obchodních společností podnikajících v oblasti energetiky, výstavby a údržby energetických zařízení, atd., jejichž podnikatelské aktivity pokrývají polovinu trhu státu XY. Tyto obchodní společnosti mají srovnatelné finanční prostředky získané v souvislosti s vlastním podnikáním, know-how a technologické zázemí obou společností je téměř totožné. V případě, že tyto dva podnikající subjekty vůči sobě vystoupí v hospodářském styku, lze na úrovni podmínek vyvratitelné právní domněnky a jejím případném vyvrácení učinit závěry, kdy jen obtížně prokážeme existenci slabší strany zosobněné jednou ze společností v takovém hospodářském styku. Jiná situace nastane a contrario v případě asymetrie již výše zmíněných obecných znaků obou podnikatelských subjektů.[5] V konkrétním případě, kdy jeden subjekt hospodářského styku je skupinou, přičemž druhá strana je pouze malým či středním podnikatelem, je rozdílnost ve smyslu silnější a slabší strany již ze samotné podstaty ekonomické síly jednotlivých subjektů na trhu více než zřejmá. Malého či středního podnikatele lze v této souvislosti dozajista podřadit pod pojem slabší strany dle ust. § 433 odst. 1 ObčZ.

V kontextu rekonstrukce soukromého práva a původní právní úpravy podnikání v ust. § 2 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník (dále jen „ObchZ“) byla definice podnikatele stanovena taxativním výčtem, kdy mohlo „*docházet k tomu, že osoby svojí samostatnou výdělečnou činností naplnily znaky podnikání podle § 2 odst. 1 ObchZ, nebyly však považovány za podnikatele podle § 2 odst. 2 ObchZ. Za podnikatele tak nebyl považován např. neoprávněný podnikatel, i když v právním styku z důvodu ochrany třetích osob se na něj jako na podnikatele a na jím vykonávanou činnost jako podnikání podle § 3a ObchZ pohlíželo.*“.[6] ObčZ toto úzké a komplikované pojetí podnikatele opouští, přičemž za podnikatele dle ust. § 420 pokládá kohokoli, „*kdo samostatně vykonává na*

vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku.“ Jistou dodatečnou ochrannou je taktéž ust. § 5 ObčZ, které normuje povinnost odborné péče, resp. objektivní měřítko průměrného profesionála, a to na podkladu dikce ust. § 3a ObchZ.[7]

Výkladová pojetí slabší strany jsou nepatrně odlišná. V závěru však docházíme ke zjištění, že zákonodárce dozajista zamýšlel překombinovat nedostatečnou právní úpravu slabší strany v ObchZ, a jako takovou ji rozšířit nejen k ochraně osoby spotřebitele, nicméně též podnikatele, který nevystupuje v hospodářském styku s jiným podnikatelem v rámci své podnikatelské činnosti. I takový podnikatel může být na základě individuálního posouzení a jednotlivých zjištění považován za slabší stranu. Zákon v tomto ohledu dává adresátům normy dostatečný prostor pro interpretaci a asimilaci jednotlivých klíčových znaků hospodářského styku pro učinění závěru o slabší či silnější straně.

Jiří Bálek,

student Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

e-mail: jiri.balek@icloud.com

[1] Business to business.

[2] Eliáš, Karel a kol. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou. Ostrava: Sagit, 2012. s. 206-207.

[3] Lasák, Jan. In Lavický, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1654.

[4] Tamtéž.

[5] Pro účely tohoto článku lze za podnikatelské subjekty primárně považovat obchodní společnosti ve smyslu zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

[6] Výkladové stanovisko č. 22 Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti ze dne 9. 4. 2014.

[7] Srov. Rozsudek NS ze dne 10. 1. 2008, sp. zn. 32 Odo 801/2006.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost – prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavatelem podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)

- [Vada koupené věci - kdy zjištěné nedostatky zakládají kupujícímu práva z vadného plnění a kdy nikoliv?](#)
- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktačním právu](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)